

ВИСНОВОК

до проєкту Закону про внесення змін до Повітряного кодексу України
щодо спрощеного режиму експлуатації маловисотних повітряних суден
(аеромобілів)

(реєстр. № 15247 від 13.05.2026)

Комітет Верховної Ради України з питань цифрової трансформації на своєму засіданні 15 вересня 2026 року (Протокол № 179) розглянув проєкт Закону про внесення змін до Повітряного кодексу України щодо спрощеного режиму експлуатації маловисотних повітряних суден (аеромобілів) (реєстр. № 15247 від 13.05.2026), поданий народним депутатом України Гривком С. Д.

Відповідно до пояснювальної записки законопроект реєстр. № 15247 розроблено з метою створення в Україні особливого спрощеного правового режиму експлуатації маловисотних повітряних суден (аеромобілів), який забезпечить розвиток інноваційної аеромобільності, виробництва новітніх літальних апаратів та індивідуального повітряного транспорту із одночасним дотриманням вимог безпеки польотів та державного контролю.

Законопроектом вносяться зміни до Повітряного кодексу України, якими передбачається, зокрема:

- запровадження терміну «маловисотні повітряні судна (аеромобілі)»;
- спрощення умов їх експлуатації;
- створення окремого (електронного) реєстру маловисотних повітряних суден;
- адміністрування реєстру маловисотних повітряних суден та забезпечення відкритого і безоплатного доступу до інформації про зареєстровані маловисотні повітряні судна здійснює центральний орган виконавчої влади у сфері цивільної авіації, який також затверджує порядок реєстрації та обліку маловисотних повітряних суден;
- звільнення операторів надлегких повітряних суден від необхідності отримання свідоцтва пілота та сертифіката експлуатанта за умови проходження безкоштовного онлайн-курсу з основ повітряної безпеки та успішного складання підсумкового тестування, а також виконання інших умов, пов'язаних із забезпеченням безпеки польотів, належної експлуатації маловисотних повітряних суден.

В межах предметів відання Комітету щодо запропонованих законодавчих змін зазначаємо наступне.

Міністерство цифрової трансформації України (далі – Мінцифри) в межах компетенції опрацювало проєкт Закону та повідомило про зауваження і пропозиції до нього.

Пунктом 5 розділу I проєкту Закону пропонується внести зміни до частини восьмої статті 39 Повітряного кодексу України (далі – Кодекс) та передбачити, що не підлягають реєстрації у Державному реєстрі цивільних повітряних суден України маловисотні повітряні судна.

Пунктом 6 розділу I проєкту Закону пропонується Кодекс доповнити новою статтею 46¹, яка визначає норми про спрощений режим експлуатації та реєстрації маловисотних повітряних суден.

Так, частина восьма статті 46¹ Кодексу в редакції проєкту Закону передбачає, що маловисотні повітряні судна підлягають електронній реєстрації їх власниками у реєстрі маловисотних повітряних суден. Адміністрування цього реєстру та забезпечення відкритого і безоплатного доступу до інформації про зареєстровані маловисотні повітряні судна здійснює центральний орган виконавчої влади у сфері цивільної авіації, який також затверджує порядок реєстрації та обліку маловисотних повітряних суден. Керування незареєстрованими маловисотними повітряними суднами забороняється.

При цьому, відповідно до пункту 9 частини першої статті 6 Кодексу до повноважень керівника уповноваженого органу з питань цивільної авіації належить здійснення реєстрації та обліку об'єктів авіаційної діяльності, ведення Державного реєстру цивільних повітряних суден України, здійснення обліку цивільних аеродромів України.

Згідно з пунктом першим Положення про Державну авіаційну службу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08.10.2014 № 520 Державна авіаційна служба (далі – Державіаслужба) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Віце-прем'єр-міністра з відновлення України - Міністра розвитку громад та територій, який реалізує державну політику у сфері цивільної авіації та використання повітряного простору України та є уповноваженим органом з питань цивільної авіації.

Аналіз зазначених норм свідчить, що обидва реєстри буде вести Державіаслужба.

Водночас, правові, організаційні і фінансові засади створення та функціонування публічних електронних реєстрів з метою захисту прав та інтересів фізичних та юридичних осіб під час створення, зберігання, оброблення та використання інформації у публічних електронних реєстрах встановлює Закон України «Про публічні електронні реєстри» (далі – Закон).

Варто зазначити, що для створення та забезпечення будь-якого реєстру необхідно визначити джерела фінансового забезпечення його функціонування. Основні вимоги щодо фінансового забезпечення функціонування реєстрів закріплені статтею 50 Закону. Так, зокрема частиною першою зазначеної статті визначено, що функціонування реєстрів здійснюється за рахунок коштів державного бюджету або місцевих бюджетів чи коштів відповідних

саморегулівних організацій, міжнародної технічної та/або поворотної або безповоротної фінансової допомоги міжнародних організацій та інших джерел, не заборонених законом.

З урахуванням того, що адміністрування Державного реєстру цивільних повітряних суден України та реєстру маловисотних повітряних суден буде здійснюватися Державіаслужбою, а також з урахуванням фінансової складової забезпечення функціонування публічних електронних реєстрів та з метою врегулювання проблемних питань, рекомендуємо розглянути можливість доповнення необхідними відомостями вже існуючого реєстру у даній сфері, а саме Державного реєстру цивільних повітряних суден України, із можливістю внесення до нього інформації про маловисотні повітряні судна, не створюючи окремого реєстру.

У разі прийняття рішення щодо створення реєстру маловисотних повітряних суден, рекомендуємо у проєкті Закону надати визначення такого реєстру та доповнити основними відомостями про такий реєстр із врахуванням наступних норм Закону.

Частиною другою статті 3 Закону передбачено, що ведення усіх реєстрів, за допомогою яких органи державної влади, органи місцевого самоврядування, саморегулівні організації, юридичні особи публічного права, їх посадові особи, інші уповноважені законом особи здійснюють збирання, оброблення та поширення офіційної інформації про передбачені цим Законом та іншими законами об'єкти реєстрів, здійснюється в електронному вигляді відповідно до вимог цього Закону, законів або інших актів законодавства, згідно з якими вони створені, та є публічними електронними реєстрами.

Відповідно до пункту 12 частини першої статті 2 Закону публічний електронний реєстр (реєстр, кадастр, реєстр тощо) (далі – реєстр) – інформаційно-комунікаційна система, що забезпечує збирання, накопичення, захист, облік, відображення, оброблення реєстрових даних та надання реєстрової інформації.

Відповідно до частини третьої статті 4 Закону виключно законом або іншим актом законодавства, згідно з яким створений реєстр, визначаються відомості, зазначені у частині другій статті 26 цього Закону (крім випадків, визначених статтями 40 і 41 цього Закону).

Так, згідно із частиною другою статті 26 Закону базовий реєстр створюється згідно із законом, в якому серед іншого зазначаються:

- 1) повна та скорочена (за наявності) назва реєстру;
- 2) призначення реєстру;
- 3) назва держателя реєстру;
- 4) назва та/або вимоги до адміністратора;
- 5) вимоги до публічних реєстраторів;
- 6) вимоги до створювачів;
- 7) об'єкт (об'єкти) реєстру, порядок його (їх) реєстрації та ідентифікації;
- 8) джерела інформації відповідного реєстру;

- 9) види реєстрових даних, метаданих та візуальних, підтверджуючих ці дані, образів (матеріалів фото- та відеофіксації, скан-копій тощо);
- 10) спосіб (процес) створення створювачем інформації про об'єкт реєстру, у тому числі з використанням прикладних програмних інтерфейсів реєстрів;
- 11) строки внесення до реєстру інформації про об'єкти реєстру;
- 12) види та матеріальні форми документів, що створюються під час ведення реєстру, та спосіб їх обліку у складі такого реєстру;
- 13) фінансові джерела створення програмно-технічних засобів реєстру та право власності на них;
- 14) вимоги до ведення та адміністрування реєстру;
- 15) вимоги до інтеграції з Системою електронної взаємодії;
- 16) вимоги до обробки та захисту персональних даних, інших реєстрових даних та інформації;
- 17) джерела фінансового забезпечення функціонування реєстру;
- 18) форми і порядок оприлюднення та отримання реєстрової інформації, права та обов'язки користувачів;
- 19) перелік послуг реєстру та розмір плати за їх надання;
- 20) вимоги до системи управління ризиками та інформування суб'єктів інформаційної взаємодії і правоволодільців про порушення цілісності реєстрової інформації, її несанкціонованої обробки;
- 21) порядок обов'язкового інформування правоволодільця про запити будь-яких осіб щодо інформації про нього та належні йому майно, майнові, правові та інші спеціальні статуси, а також про збирання, оброблення, внесення такої інформації до відповідних реєстрів, її зміну та видалення;
- 22) дата початку функціонування реєстру.

Мінцифри зазначає, що з урахуванням вищевикладеного, проект Закону потребує доопрацювання. Додатково повідомляє, що прийняття проекту Закону потребуватиме додаткового фінансування та, відповідно, матиме вплив на бюджет.

Державне підприємство «Український державний центр радіочастот» за результатами опрацювання законопроекту в межах компетенції, повідомляє наступне.

Проектом Закону пропонується доповнити Повітряний кодекс України статтею 46¹, пункт 5 якої, зокрема, передбачає, що «під час виконання польотів та іншої експлуатації маловисотних повітряних суден не діють вимоги статей 42, 43, 44, 47 та 48 цього Кодексу».

При цьому зауважує, що стаття 48 «Зв'язок під час виконання польотів» Кодексу регламентує питання зв'язку, котре має виключно важливе значення для забезпечення безпеки польотів авіації.

Таким чином, при внесенні вищевказаних змін питання зв'язку під час експлуатації маловисотних повітряних суден (аеромобілів), на думку Державного підприємства «Український державний центр радіочастот»,

залишається нерегульованим, що може спричиняти відповідні суттєві ризики щодо забезпечення безпеки польотів таких маловисотних повітряних суден.

Народні депутати України – члени Комітету при обговоренні законопроекту зазначили про необхідність врахування висловлених зауважень та пропозицій.

Враховуючи наведене, за результатами обговорення Комітет ухвалив:

1. Рекомендувати Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури врахувати висловлені зауваження та пропозиції під час підготовки та розгляду проекту Закону про внесення змін до Повітряного кодексу України щодо спрощеного режиму експлуатації маловисотних повітряних суден (аеромобілів) (реєстр. № 15247 від 13.05.2026), поданого народним депутатом України Гривком С. Д.

2. Направити Висновок Комітету про розгляд цього законопроекту до Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури.

Голова Комітету

М. КРЯЧКО